

Ki?ileraras? Problem Çözme Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ki?ileraras? Problem Çözme Envanteri*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24839>

Özet

Kişilerarası Problem Çözme Envanteri (KPÇE), bireylerin kişilerarası ilişkilerde karşılaştıkları sorunları çözmeye yeterliliklerini ve yaklaşımlarını ölçmek amacıyla geliştirilmiş öz bildirim tipi bir ölçektir. Çam ve Tümkaya (2007) tarafından geliştirilen bu envanter, psikolojik danışma ve rehberlik alanında bireylerin problem çözme becerilerine yönelik detaylı bir değerlendirme sunmayı amaçlamaktadır. Envanter, 32 maddeden oluşmakta olup, sonuçların psikometrik açıdan güvenilir ve geçerli olduğu gösterilmiştir.

Ölçek, bireylerin sosyal ve kişisel zorluklarla başa çıkma stratejilerini beşli Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullanarak değerlendirir, böylece problem çözme yeteneğinin farklı boyutlarına değin tutar.

Anahtar Kelimeler

Kişilerarası Problem Çözme, Problem Çözme Envanteri, Geçerlik, Güvenirlilik, Psikometrik, Kaygı, Likert Ölçeği.

Yazarlar

Çam, S., Tümkaya, S.

Amaç

Kişilerarası Problem Çözme Envanteri'nin temel amacı, Türkçe konuşan popülasyonun kişilerarası sorunlarla başa çıkma biçimlerini, bilişsel ve davranışsal stratejilerini bilimsel yöntemlerle ölçebilecek geçerli ve güvenilir bir araç geliştirmektir. Bu envanter, özellikle psikolojik danışma ve eğitim ortamlarında bireylerin problem çözme becerilerindeki eksiklikleri veya güçlü yönleri tespit etmek için tasarlanmıştır.

Araştırmacılar, geliştirme sürecinde, mevcut uluslararası ölçeklerin kültürel adaptasyon zorluklarını aşmayı hedeflemiş ve Türk kültürüne özgü sosyal etkileşim dinamiklerini yansıtan maddeler kullanmıştır.

Yapı

Ölçek, bireyin sosyal ortamda karşılaştığı zorlukları tanımlama, alternatif çözümler üretme, karar verme ve uygulanan çözümün sonuçlarını değerlendirme gibi süreçleri kapsayan Kişilerarası Problem Çözme becerisi yapısını ölçmektedir. Bu yapı, genellikle bireyin sosyal yeterliliğinin ve duygusal düzenleme kapasitesinin önemli bir göstergesi olarak kabul edilir.

Envanter, bireyin problem çözme sürecine yönelik genel tutumunu değil, doğrudan problematik durumlar karşılarında sergilediği tipik davranısal ve bilişsel tepkileri değerlendirerek bu karmaşık psikolojik yapıyı ölçmeyi hedefler.

Geçerlik

KPÇE'nin geçerlik çalması, ağırlıklı olarak **ölçüt bağıntılı geçerlik** (criterion-related validity) yöntemine odaklanmıştır. Bu kapsamda, envanterden elde edilen puanların, daha önce geçerli olduğu kanıtlanmış diğer psikolojik ölçütlerle olan ilişkisi incelenmiştir.

Yapılan analizler sonucunda, KPÇE puanlarının **Problem Çözme Envanteri** ile beklenen düzeyde ilişkili olduğu bulunmuştur. Ayrıca, envanterin puanları ile **Sürekli Kaygı Ölçeği** puanları arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiş, bu da kişilerarası problem çözme yeteneği ile bireyin genel kaygı düzeyi arasındaki teorik bağlantıyı desteklemiştir.

Güvenirlilik

Envanterin güvenirlik analizleri, puanların hem iç tutarlılığını hem de zamana bağlı kararlılığını incelemek üzere gerçekleştirilmiştir. İç tutarlılık, maddelerin aynı yapıyı ölçme derecesini gösteren **Cronbach Alfa** katsayısı hesaplanarak değerlendirilmiştir.

Kararlılık (tutarlılık) güvenirliği ise **test-tekrar test kararlılık katsayısı** hesaplanarak ölçülmüştür. Bu yöntem, aynı bireylere farklı zamanlarda uygulanan envanterden elde edilen puanların tutarlılığını göstererek, ölçeğin zaman içinde güvenilir sonuçlar verdiğini kanıtlamıştır.

Faktör Analizi

Geliştirme çalışmasında, envanterin temel psikolojik yapılarını belirlemek amacıyla faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. 32 maddelik bu envanterin, kuramsal olarak beklenen alt boyutlar (faktörleri) içerip içermediği araştırılmıştır.

Faktör analizi sonuçları, Kişilerarası Problem Çözme Envanteri'nin maddelerinin, ölçülmek istenen kişilerarası problem çözme becerisinin farklı yönlerini temsil eden mantıklı ve ayrıntılı faktörler altında toplandığını göstermiştir. Bu yapısal kanıtlar, envanterin yapı geçerliğine önemli katkıları sağlamıştır.

Envanter Bilgileri

Test Tipi: Geliştirme (Orijinal bir Türkçe ölçek geliştirme çalışmasıdır).

Format: 32 maddeden oluşmaktadır. Derecelendirme, 5 puanlık Likert tipi bir ölçek kullanılarak yapılmaktadır (5=tamamıyla uygun - 1=hiç uygun değil).

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Yetişkin ve üniversite öğrencisi popülasyonlar.

Yaş Grubu: Genç yetişkinler ve yetişkinler.

Popülasyon Detayları: Geçerlik ve güvenirlik çalışmaları üniversite öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim envanteri (Self-report inventory).

Anahtar Kelimeler

Kişilerarası ilişkiler, Psikolojik Danışma, Öz Bildirim, Ölçek Geliştirme, Güvenirlik, Psikometri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama Numarası: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: sabahcam@cu.edu.tr

Yazışma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Envanter, 2007 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımı ve telif hakları ile ilgili detaylı izinler ve olası ücret bilgileri için envanterin yazarı S. Çam ile doğrudan e-posta yoluyla iletişime geçilmesi önerilmektedir.

Kaynaklar

Çam, S., Tümkaya, S. (2007). Kişilerarası Problem Çözme Envanteri'nin (KPÇE) Geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3 (28), 95-111.

Makalenin orijinaline bu bağlantıdan erişilebilir: pdrdergisi.org

Envanterin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: kisilerarasi-problem-cozme-envanteri-toad.pdf

Kişilerarası Problem Çözme Envanteri Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Kaynak içerikte ölçek maddeleri bulunmamaktadır.

ARABPSYCHOLOGY.COM